Yargıtay 11. HD E.2025/5504 K.2026/2658 (06.05.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/5504 E. , 2026/2658 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2023/960 Esas, 2025/1359 Karar..

KARAR : Yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulü

İLK DERECE MAHKEMESİ : Eskişehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2022/71 E., 2023/3307 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekilleri tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili şirketin Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) nezdinde 22.05.2020 tarih ve 2020/.. başvuru numarası ile kayıtlı ".." ibareli marka başvurusunun davalı tarafça yapılan itiraz üzerine Ankara 5. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi nezdinde 2021/262 E. sayılı dosyası üzerinden devam etmekte olan bir davanın mevcut olduğunu, davalının 2018/.. sayılı "..", 2013/.. sayılı ".." ve 2007/.. sayılı ".." markalarının sahibi olduğunu, günlük hayatta bu ibarenin sıklıkla kullanıldığını, davalının ".." kelimesinin belirli aralıklarla tescilini sağladığını ve bu kelimenin tekelini elinde bulundurmaya çabaladığını, bu kelimenin İngilizce kökenli bir kelime olarak "fiziksel uygunluğa sahip olmak yani sağlıklı, formda ve zinde olmak" anlamı ile dilimize de yerleştiğini, ".." ibaresi içeren bir yiyeceğin herhangi bir firma tarafından piyasaya sürülmesi halinde; şüphesiz ki tüketici nezdinde "formda kalmaya engel olmayacak nitelikte içerik barındıran, sağlıklı" bir ürün algısı oluşacağını, bu algısı itibariyle anılan ibarenin ayırt edicilikten yoksun olduğunu, ".." ibaresinin ayırt ediciliğinin bulunmadığının TÜRKPATENT kararlarında da tespit edildiğini, davalı markalarının kötüniyetle tescil edildiğini, davalının aynı ibareyi aynı görsel ile farklı zamanlarda başvuru konusu ederek koruma altına aldığını, davalının 2000/04524 sayılı ilk markasının mahkeme kararı ile iptal edildiğini, davalının zaten adına tescilli olan markaları dahi defalarca tescilleyerek yedekleme çabasında olduğunu, bu suretle "fit" ibaresi üzerinde tekel elde etmeye çalıştığını, mahkemece hükümsüzlük yönünde bir karar verilmez ise bu defa davalı markalarının kullanılmamasından ötürü iptalini talep ettiklerini, davalının üretim, satış ve pazarlamasını gerçekleştirdiği ürünlerinin tanıtımını, resmi websitesi olan "https://www....com/" üzerinden gerçekleştirmekte olup ilgili websitesine bakıldığında dava konusu markaların bulunmadığı ve bu markaların davalı tarafından kullanılmadığının tespit edilebileceğini, ..'a, davalıya ait ".." ibareli markalar yazıldığında dahi herhangi bir ürün görseli, alışveriş linki yahut tanıtım bilgisi çıkmadığını ileri sürerek müvekkilinin fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile; 2018/.. sayılı ".. indeks", 2018/.. sayılı ".. ..", 2018/.. sayılı ".. ...", 2018/.. sayılı "..", 2013/.. sayılı "..", 2013/.. sayılı ".. ...", 2013/.. sayılı ".. ..", 2013/.. sayılı ".. ..", ve 2007/.. sayılı ".." ibareli markaların hukuka ve kanuna aykırı olarak tescil edilmiş olması sebebiyle hükümsüzlüğü ile sicilden terkinine karar verilmesini, Mahkemenin aksi kanaatte olması halinde, dava tarihinden itibaren geriye dönük 5 yıl

içerisinde tescili alınan markalar hariç olmak üzere kullanmama nedeni ile tescilli olduğu ve kullanılmadığı tüm emtialar bakımından iptali ile sicilden terkin edilmesini; iptal kararı verilmesi halinde 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun (SMK) 27/2 hükmü uyarınca iptal kararının markaların kullanılmadığının tespit edildiği en eski tarihten itibaren geçerli olacak şekilde ittihaz edilmesini, huzurdaki davanın kabulüne karar verilmesi halinde masrafları davalı tarafından karşılanarak, Mahkeme kararının tamamının, Türkiye'de tirajı en yüksek 3 gazeteden birinde yayın ve ilanı ile kamuya duyurulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; müvekkilinin ".." ibaresini ilk kez 2007 yılında tescil ettirdiğini ve bu marka üzerinde büyük yatırımlar yaparak marka sayısını arttırdığını ve arttırmaya da devam ettiğini, müvekkili şirketin ".." markalarını geliştirip yaygınlaştırmak ve çeşitli şekillerde marka başvuruları yaparak seri marka oluşturmak amacıyla hareket ettiğini, müvekkilinin ".." markalarının tescil edildiği emtialar bakımından herhangi bir tasvir edici anlama sahip olmadığını, bu durumun görülen davalarda ifade edildiğini, aksine müvekkili markalarının uzun süreli kullanımından ötürü sektöründe ayırt edici hale geldiğini, müvekkili şirketin üzerinde hak sahibi olduğu ".." ibaresinin günümüz gıda sektöründe doğrudan ne bir ürün adı ne de bir hizmeti nitelemediğini, müvekkili başvurularının kötüniyetli olarak değerlendirilemeyeceğini, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 2019/542 E.- 2020/1022 K. sayılı kararında müvekkili şirketin "Fit" markalarını fiilen kullandığının hükme bağlandığını, ayrıca anılan dosyada kötüniyet iddialarının da yine kabul edilmediğini, davacının iptal talebinin ancak 2013/.., 2013/.., 2013/.., 2013/.. /.. başvuru numaralı markalar yönünden talep edilebileceğini, müvekkilinin yaptığı yeni başvuruların yedekleme değil seri markalama olduğunu savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; 16.09.2022 tarihli bilirkişi heyeti raporunda; dava konusu tüm markalar yönünden, SMK'nın 5. maddesindeki mutlak ret nedenlerinin bulunmadığı yönünde görüş bildirildiği, bunun yanında bilirkişi raporunda, SMK'nın 9/1 hükmünde düzenlenen 5 yıl kullanmama nedenine dayalı hükümsüzlük talepleri yönünden yapılan değerlendirmede; 2018/.., 2018/.., 2018/.. .... numaralı markalarının tescil tarihi ile dava tarihi arasında 5 yıllık süre geçmediğinden bu markalar yönünden SMK'nın 9/1 hükmündeki hükümsüzlük koşullarının oluşmadığı; 2007/328 35... ... numaralı ".." ibareli markaların 30. sınıftaki "bisküviler" emtiaları yönünden ciddi biçimde kullanıldığı davacı tarafından ispat edildiğinden bu markaların 30. sınıftaki "bisküviler" emtiaları yönünden de SMK'nın 9/1 hükmündeki hükümsüzlük koşullarının oluşmadığı, bunun dışındaki mal ve hizmet sınıfları yönünden hükümsüzlük koşullarının oluştuğu; yine 2013/32392, 2013/294 79... /29468 sayılı markaların da tescil edildikleri tüm mal ve hizmet sınıfları yönünden de SMK'nın 9/1 hükmündeki hükümsüzlük koşullarının oluştuğu gerekçesiyle, davanın kısmen kabul kısmen reddine, SMK'nın 5. maddesi kapsamında hükümsüzlüğe yönelik taleplerin davaya konu tüm markalar yönünden ayrı ayrı reddine, TÜRKPATENT nezdinde davalı adına tescilli ... numaralı "..", ... numaralı ".. ...", ... numaralı ".. indeks" ve ... numaralı ".. index" ibareli markaların SMK'nın 9/1, 26/1-a hükümleri uyarınca hükümsüzlüğüne yönelik taleplerin tüm mal ve hizmet sınıfları yönünden ayrı ayrı reddine, TÜRKPATENT nezdinde davalı adına tescilli ... numaralı ".." ve ... numaralı ".." ibareli markaların SMK'nın 9/1, 26/1-a hükümleri uyarınca hükümsüzlüğüne yönelik taleplerin 30. sınıftaki "bisküviler" emtiaları yönünden ayrı ayrı reddine, TÜRKPATENT nezdinde davalı adına tescilli ... numaralı ".." ve ... numaralı ".." ibareli markaların SMK'nın 9/1, 26/1-a ve geçici 4. hükümleri uyarınca 30. sınıftaki "bisküviler" emtiaları dışında kalan tüm mal ve hizmet sınıfları yönünden hükümsüzlüğüne ve bu

markaların 30. sınıftaki "bisküviler" emtiaları dışında kalan tüm mal ve hizmet sınıfları yönünden iptali ile sicilden terkinine, TÜRKPATENT nezdinde davalı adına tescilli ... numaralı ".. ...", ... numaralı ".. indeks" ve ... numaralı ".. .." ibareli markaların SMK'nın 9/1, 26/1-a ve geçici 4. hükümleri uyarınca tüm mal ve hizmet sınıflarında hükümsüzlüğüne ve bu markaların tüm mal ve hizmet sınıfları yönünden iptali ile sicilden terkinine karar verilmiş, Mahkemece, 07.04.2023 tarihli ek karar ile, davalı vekilinin, bazı markaların kullanmama nedeniyle iptaline karar verilmiş olmasına rağmen, maddi hata yapılarak hüküm fıkrasında hükümsüzlüğüne de karar verildiğinin yazılmış olması şeklindeki maddi hatanın düzeltilmesi ve hükmün icrasında tereddüt yaratan hususların açıklanması yönündeki tavzih talebi, davalı vekilinin talebinin istinaf incelemesine tabi olduğu gerekçesiyle reddedilmiş, hüküm, taraf vekillerince istinaf edilmiştir.

IV. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARI

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı, markaların tescil kapsamındaki mal ve hizmetler yönünden tanımlayıcı ibarelerin kimsenin tekeline verilemeyeceği, tanımlayıcı olmamakla birlikte tanımlayıcılığa yakın ve tescil kapsamındaki mal ve hizmetler yönünden herkesin kulllanımına açık olan ve bu sebeple ayırt edicilik düzeyi zayıf ibareler yönünden ise koruma düzeyinin düşük tutulması gerektiği, somut uyuşmazlıkta ".." ibaresinin ise tescil kapsamındaki mal ve hizmetler yönünden tanımlayıcı olmayıp, yaygın ve yoğun şekilde kullanım neticesinde ayırt ediciliği zayıflamış bir ibare olduğu, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 16.01.2024 tarih ve 2022/4088 E.-2024/297 K. sayılı kararının da bu yönde olduğu, kaldı ki dava konusu markaların bir kısmında bu ibareye ilave kelimelerin de eklendiği, dolayısıyla dava konusu markalar yönünden SMK'nın 5/1-b ve 5/1-c hükümleri kapsamında hükümsüzlük koşullarının oluşmadığı; öte yandan, SMK'nın 9. maddesinde, tescil tarihinden itibaren beş yıl içinde haklı bir sebep olmadan tescil edildiği mal veya hizmetler bakımından marka sahibi tarafından Türkiye'de ciddi biçimde kullanılmayan ya da kullanımına beş yıl kesintisiz ara verilen markanın iptaline karar verileceği hükmünün bulunduğu, SMK'nın 26. maddesi uyarınca kullanmama nedeniyle markanın iptali yetkisi TÜRKPATENT'e ait ise de, bu hükmün SMK'nın 192/1 hükmü uyarınca kanunun yayım tarihinden itibaren 7 yıl sonra yürürlüğe gireceği, SMK'nın geçici 4. maddesi uyarınca, SMK'nın 26. madde hükmü yürürlüğe girene kadar, iptal yetkisinin mahkemeler tarafından kullanılacağı, SMK'nın markanın kullanım külfetine ilişkin 9. maddesi hükmü uyarınca davalı markasının tescil edildiği tarihten sonraki tüm zaman sürecinde kullanım külfetinin bulunduğu, bu kullanımının SMK'nın 7. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen şekilde, yine 7. maddenin 3. fıkrası ve SMK'nın 9. maddesinin 2 ve 3. fıkrasında ve 26. maddenin gerekçesinde değinildiği üzere, markanın tescil edildiği amaç dahilinde, işlevine uygun, yani ticari hayatın içinde, markanın fonksiyonlarının yerine getirilmesi için Türkiye'de kullanım olduğu, davacı tarafça, davalı tarafın tescilli olan 2007/.., 2013/.., 2013/.., 2013/.. /.. sayılı markalarının kullanılmama nedeni ile iptalinin talep edildiği, dava konusu markaların kullanılmadığı iddiasının aksini ispat yükünün davalı tarafta bulunduğu (Yargıtay 11. HD, 2005/2901 E., 2006/5144 K., 04/05/2006 T.), davalı tarafın tescilli olan 2007/.. sayılı ve ".." ibareli markasıyla 2013/.. sayılı ve yine ".." ibareli markasını yalnızca 30. sınıftaki "bisküviler" emtiasında kullandığını ispatladığı, 2013/.., 2013/.., 2013/.. sayılı markalarının kullanımını ise ispatlayamadığı gerekçesiyle taraf vekillerinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan sair istinaf itirazlarının reddine, davanın terditli olarak açıldığı davacı tarafça, dava konusu 2007/.., 2013/.., 2013/.., 2013/.., 2013/.., 2018/.., 2018/.., 2018/. ... /.. sayılı markaların öncelikle SMK'nın 5/1-b ve c hükümleri kapsamında ayırt edici olmadığı ve tanımlayıcı olduğu, ayrıca yedekleme ve böylece ".." ibaresini tekeline ama alma ve rakiplerini engelleme amacıyla kötüniyetli olarak tescil ettirildiği ileri sürülerek hükümsüzlüğü; bu talebin kabul edilmemesi halinde ise, dava

tarihinden itibaren geriye dönük 5 yıl içerisinde tescil edilmiş olan markalar hariç olmak üzere, tescilli olduğu ve kullanılmadığı tüm emtialar bakımından iptaline karar verilmesinin talep edildiği, bu kapsamda, davalı şirketin yalnızca 2007/.., 2013/.., 2013/.., 2013/.. /.. sayılı markalarına karşı kullanmama nedeniyle iptal davası açıldığı, 2018/.., 2018/.., 2018/.. /.. sayılı markaların ise marka iptali davasına konu edilmediği,İlk Derece Mahkemesince SMK'nın 5. maddesi ile davalının 2007/.., 2013/.., 2013/.., 2013/. .... /.. sayılı markalarının iptali talebiyle açılan davalar yönünden isabetli bir sonuca ulaşılmış ise de, kötüniyet iddiasına dayalı marka hükümsüzlüğü talebi yönünden bir değerlendirme yapılmadığı, somut uyuşmazlıkta, davalı tarafın 2007/.., 2013/.., 2013/.., 2013/.. 92... /.., 2018/.., 2018/.., 2018/.. /.. sayılı markalarının kullanmamasına rağmen kötüniyetli olarak yedekleme amacıyla ve iyiniyetli 3. kişilerin marka tescili almasına engel olmak için tescil ettirilip ettirilmediğinin tartışılması gerektiği, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uyarınca iyiniyetin asıl, kötüniyetin ise istisna olması nedeniyle davacının davalının kötüniyetli olduğunu kanıtlanması gerektiği, Marka Hukukunda genel olarak kabul gören anlayışa göre, tescil yoluyla sağlanan marka korumasının amacına aykırı biçimde kötüye kullanılması yoluyla başkasının markasından haksız olarak yararlanmak veya gerçekte kullanılmayıp yedekleme, marka ticareti yapmak amacına ya da şantaja yönelik başvuru ve tescillerin kötüniyetli olarak kabul edildiği, buna göre sırf marka başvurusunun davalının kötüniyetli sayılmasına olanak tanımadığı, davacının önceki tarihli ".." markası varken sonradan ".. indeks", ".. .." ve ".. ..." gibi markaları tescil ettirmesinin kazanılmış haklar ilkesinin bir gereği olup, aynı ayırt edici işaretin, aynı mal ve hizmetler yönünden tescil ettirilmesinin kötüniyetli tescil olarak nitelendirilmeyeceği, davalının marka tescilleri incelendiğinde, aynı ibare ve aynı sınıfları içeren bir markasının koruma süresinin bitiminde tekrar başvuru konusu edildiğine ve bunun tekrarlandığına yönelik bir delile de rastlanılmadığı, bununla birlikte markaların, markayı kullanmak amacıyla değil başkalarının ticaretine engel olmak amacıyla yapıldığına ilişkin de dosya kapsamında delil bulunmadığı anlaşıldığından davalının marka tescillerinin kötüniyetle yapılmadığı, davacı vekilinin kötüniyete ilişkin iddiasının yerinde olmadığı kanaatine varıldığı, bununla birlikte kullanmama nedeniyle marka iptali talebine konu edilmeyen 2018/18599, 2018/18606, 2018/186 10... /18616 sayılı markalar yönünden davanın reddine karar verilmesinin doğru olmadığı, davacı vekilinin bu yöndeki istinaf itirazının isabetli bulunduğu, ayrıca davacı tarafça, dava dilekçesinde ileri sürülen talebin dava konusu markaların kullanılmaması nedeniyle SMK'nın 26. maddesi uyarınca iptaline ilişkin olduğu, İlk Derece Mahkemesince de SMK'nın 26/1-a ve geçici 4. maddesi uyarınca talebin kısmen kabul edildiği ve bir kısım markaların iptaline karar verildiği, ancak İlk Derece Mahkemesince, hüküm fıkrasına yalnızca, markaların kullanılmadıkları mal ve hizmetler yönünden iptaline karar verildiğinin yazılması gerekirken, tereddüt oluşturacak şekilde hem hükümsüzlük, hem de iptaline karar verildiğinin yazılmasının doğru olmadığı gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesinin 07.04.2023 tarihli ek kararının da kaldırılmasına karar vermek gerektiği gerekçesiyle davacı vekilinin asıl karara yönelik, davalı vekilinin 07.04.2023 tarihli ek karara yönelik istinaf başvurusunun kabulü ile Eskişehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2022/71 E., 2023/330 K. sayılı kararının kaldırılmasına, davanın kısmen kabulü ile dava konusu 2007/328 ..... /.. sayılı markaların kapsamlarındaki 30 sınıfta ".." emtiası dışında kalan mal ve hizmetler yönünden 2013/.., 2013/.., 2013/.. sayılı markaların ise kapsamlarındaki tüm mal ve hizmetler yönünden SMK'nın 9 ve 26/1-a hükümleri uyarınca iptaline, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiş, hüküm, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, marka hükümsüzlüğü bu talebin kabul edilmemesi halinde ise markanın kullanmama nedeniyle iptali istemine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 355. vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi aynı Kanun'un 369/1 hükmü ve 371. maddesinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

VI.SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, taraf vekillerinin temyiz itirazlarının reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1 hükmü uyarınca ONANMASINA, aynı Kanun'un 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edenlere ayrı ayrı yükletilmesine, 06.05.2026 tarihinde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.